

Мартінова О., студентка 5 курсу

Науковий керівник – Н.Г. Євченко, канд. економ. наук, доцент

ДВНЗ «Українська академія банківської справи Національного банку України»

Планування в системі управлінського обліку банку

Ефективність управління і функціонування банку залежить від якості здійснення процесу планування. Саме планування в банку дозволяє забезпечити єдність внутрішніх цілей, чітку координацію дій, сприяє формуванню головних цілей та напрямків діяльності банку, дає можливість вибирати найраціональніші шляхи розвитку, знижує ризик прийняття неправильних рішень, створює належні умови для управління структурою банківських ресурсів, сприяє підвищенню контролю.

Планування дозволяє визначати завдання, які забезпечують ефективне функціонування банку в майбутньому, а також можливість швидкої адаптації до мінливих умов зовнішнього середовища. Тому, питання дослідження та удосконалення планування, що передбачає розробку як теоретичних, так і методичних засад їх практичного впровадження та ефективного здійснення процесу планування в банку за умов динамічності сучасних економічних взаємовідносин вимагає серйозних наукових досліджень і є актуальними.

Управлінський облік як інформаційна основа управління внутрішньою діяльністю банку, його стратегією, тактикою включає такі елементи: планування, облік, аналіз, контроль, регулювання. Саме планування є найбільш відповідальною та основною складовою управлінського обліку в банку. Так як саме воно дає початок процесу управління банком, визначає його мету, певну послідовність дій, вибір методів та засобів діяльності, та має забезпечити відповідність між рішеннями, що приймаються в даний період, і прогнозами в

майбутньому. Планування здійснюється за допомогою складання фінансових розрахунків і планів різного змісту. В залежності від мети та рівня планування сама система планування складається з стратегічного, тактичного та оперативного планування, які знаходяться в взаємозв'язку та реалізуються у певній послідовності.

Для удосконалення системи планування в банку було запропоновано і розглянуто впровадження сценарного планування та удосконалення контролю за виконанням планів на основі управління за відхиленнями.

Загалом сценарне планування засновано на припущенні того, що не дивлячись на неможливість точного прогнозування майбутнього, хорошим рішенням є розгляд впливаючих на нього факторів, та відповідно різних варіантів «можливого майбутнього». Даний метод націлений на створення найбільш адекватного, багатого деталями опису сценарію, з якого потім будуть формуватися всі наступні компоненти стратегії з урахуванням можливого впливу на нього. Отже, на основі порівняння звичайного і сценарного підходів до планування було запропоновано для даного банку застосовувати саме сценарне планування. Оскільки сценарне планування дозволяє побудувати сценарії майбутніх подій, прийняти стратегічні рішення для реалізації найбільш перспективних та сприятливих сценаріїв та проаналізувати всі фактори впливу на банк, як внутрішні так і зовнішні. З урахуванням всіх виявлених переваг і недоліків сценарного планування було запропоновано модель процесу сценарного планування в банку, яка складається з трьох ключових етапів: попередній етап сценарного планування, сценарне планування та етап прийняття стратегічних рішень.

Одним із важливих аспектів організації процесу планування є здійснення функції контролю за виконанням планів на основі управління за відхиленнями. Такий підхід при аналізі показників виконання планів надає можливість своєчасно відреагувати на відхилення, які в свою чергу можуть мати негативний вплив на діяльність банку. При вчасному виявленні відхилень, необхідно здійснювати корегування планів. Отже, для проведення ефективного

контролю за виконанням планів на основі управління за відхиленнями було запропоновано процедуру контролю. Дана процедура складається з трьох основних етапів: на першому етапі здійснюється порівняння планових і фактичних показників, на другому – проводиться аналіз відхилень і виявлення їх причин, на третьому – прийняття рішень щодо коригування плану або посилення контролю за його виконанням. Отже, сам контроль відіграє важливу роль у процесі планування в банку, оскільки надає можливість своєчасно відреагувати на відхилення.

Мартінова, О. Планування в системі управлінського обліку банку [Текст] / О. Мартінова // Фінансова політика та забезпечення економічної стабільності держави: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (3 грудня 2013 р.). – Полтава : ПолНТУ ім. Ю. Кондратюка, 2013. – С. 15-17.